

Uczniowskie zachowania pod lupą

2019-02-14

Blisko 10 tys. uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wzięło udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień organizowanych przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie, które odbyły się w poprzednim roku szkolnym. W ich ramach przeprowadzono badania ankietowe. Młodych ludzi pytano, w jaki sposób spędzają wolny czas i jaki jest ich stosunek do substancji psychoaktywnych.

Raport pt. „Styl życia, używanie substancji psychoaktywnych, zachowania ryzykowne oraz postawy wobec używania substancji psychoaktywnych w grupie uczniów krakowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych” przygotowywany jest od 8 lat, po każdym roku szkolnym.

Sport przede wszystkim

Z najnowszych badań wynika, że najpopularniejszą aktywnością w wolnym czasie wśród uczniów (bez względu na wiek), jest sport. Kilka razy w tygodniu uprawia go ponad połowa dziewcząt w szkołach podstawowych i blisko połowa chłopców. Jeszcze większą popularnością cieszy się aktywność sportowa wśród uczniów klas siódmych i gimnazjów. Ankietowani poświęcają także czas na hobby – kilka razy w tygodniu robi to ok. 1/3 uczniów podstawówek i gimnazjów, a przedstawiciele najstarszej grupy wiekowej hobby poświęcają najwięcej czasu.

Dzieci i młodzież nadal chętnie oglądają telewizję, ale w porównaniu z badaniami z lat poprzednich widać tendencję spadkową, zwłaszcza wśród uczniów klas siódmych i oddziałów gimnazjalnych - około 1/3 dziewcząt i niemal tyle samo chłopców deklaruje korzystanie z tej formy aktywności kilka razy w tygodniu. Kilka lat temu tę samą deklarację składała połowa ankietowanych w tym wieku. Badania dają też odpowiedź na pytanie, jak dużo czasu w ciągu dnia zajmuje uczniom korzystanie z Internetu (im starsze dzieci tym więcej czasu spędzają w sieci - wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ok. 58% dziewcząt oraz 52% chłopców odpowiedziało, że to ponad 4 godziny dziennie), portali społecznościowych (w podstawówkach 26% uczennic i około 31% uczniów twierdzi, że nigdy z nich nie korzysta) i jak często spotykają się ze znajomymi (tylko nieliczni twierdzą, że nie robią tego wcale).

Badania pokazują, że z rodzicami chętniej rozmawiają dziewczęta niż chłopcy – w szkołach ponadgimnazjalnych blisko 1/3 dziewcząt twierdzi, że poświęca temu do 2 godzin dziennie, podczas gdy chłopcy rozmawiają z rodzicami kilka razy w tygodniu. Wraz z wiekiem spada też częstotliwość odrabiania lekcji – dzieci i młodzież najczęściej poświęcają temu do 2 godzin dziennie.

Młodzież a substancje psychoaktywne

Z przeprowadzonych badań wynika, że substancjami psychoaktywnymi, po które najczęściej sięgają uczniowie - zarówno szkół podstawowych, oddziałów gimnazjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych - są kawa i napoje energetyczne, a najrzadziej papierosy i nowe substancje psychoaktywne (dopalacze). Dzieci i młodzież niechętnie odpowiadały jednak na pytania dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi i sposobu wchodzenia w ich posiadanie. I tak np. zdecydowanie najwięcej respondentów ze wszystkich typów szkół

uzyskuje dostęp do napojów energetycznych poprzez ich samodzielny zakup, a spośród nielicznych uczniów i uczennic klas siódmych i oddziałów ponadgimnazjalnych, którzy zadeklarowali spożywanie alkoholu najwięcej zdobyła go za sprawą znajomych. Znajomi to także najczęstsze źródło dopalaczy i marihuany.

Cieszy fakt, że większość uczniów ma świadomość konsekwencji spożywania alkoholu - problemów w szkole, w domu lub z policją, choć wraz z wiekiem respondentów coraz więcej z nich uważa, że po alkoholu będą mogli się lepiej bawić. We wszystkich grupach wiekowych badani uważają natomiast, że procentowe używki mogą szkodzić zdrowiu. Wśród uczniów klas siódmych oraz oddziałów gimnazjalnych większość zadeklarowała, że nie spożywa żadnego alkoholu - 73 proc. dziewcząt i ponad 57 proc. chłopców. Spośród osób, które przyznały, że sięgają po alkohol, najwięcej wskazało, że jest to piwo. Abstynencję deklaruje blisko 28 proc. dziewcząt i 25 proc. chłopców ze szkół ponadgimnazjalnych.

Gmina finansuje profilaktykę

Przypomnijmy, miasto prowadzi szerokie działania profilaktyczne (finansowane z „funduszu alkoholowego”), których celem jest wzmacnianie czynników chroniących przed uzależnieniem. W ich ramach Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie prowadzi działalność szkoleniową. W 2018 roku w szkoleniach warsztatowych (prowadzonych w małych grupach) wzięło udział 18 440 uczniów krakowskich szkół oraz 2 500 osób dorosłych (rodziców i nauczycieli). Ponad 2000 osób wzięło udział w konferencjach szkoleniowych. Z kolei Wydział Sportu UMK realizuje zadania w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym. W ubiegłym roku wzięło udział 99 819 dzieci oraz 15 834 osób dorosłych.